

Broj 01-011-2157-21/09
12. avgusta 2009. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Željko Komšić, s. r.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH, broj 396/09 od 13. jula 2009. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 60. sjednici, održanoj 12. avgusta 2009. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O ZAŠTITI I KORIŠTENJU PREKOGRANIČNIH VODOTOKOVA I MEĐUNARODNIH JEZERA HELSINKI, 17. MARTA 1992. GODINE

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera - Helsinki, 17. marta 1992. godine.

Član 2.

Tekst Konvencije u prijevodu glasi:

KONVENCIJA

O ZAŠTITI I KORIŠTENJU PREKOGRANIČNIH VODOTOKOVA I MEĐUNARODNIH JEZERA

Helsinki, 17. marta 1992. god.

PREAMBULA

Strane potpisnice ove Konvencije,

Svjesne da su zaštita i korištenje prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera važni i hitni zadaci čije se efikasno izvršenje može izvršiti samo pojačanom saradnjom,

Zabrinute za postojanje i prijetnje negativnih posljedica, kratkoročno i dugoročno, u promjenama stanja prekograničnih vodotokova i međunarodnih jezera na okoliš, privredu i blagostanje zemalja članica Ekonomske komisije za Evropu (ECE),

Naglašavajući potrebu jačanja državnih i međunarodnih mjera za sprječavanje, kontrolu i smanjenje oslobađanja opasnih supstanci u vodotokove i jezera i za slabljenje eutrofikacije i acidifikacije, kao i zagađenja pomorskog okoliša, a posebno obalnih područja, iz kopnenih izvora,

Odajući priznanje naporima koje su već poduzele vlade ECE u cilju jačanja saradnje na bilateralnom i multilateralnom nivou iz oblasti zaštite, kontrole i smanjenja prekograničnog zagađenja, održivog upravljanja vodom, očuvanja vodenih resursa i zaštite okoliša,

Podsjećajući na odredbe i principe Deklaracije sa Konferencije o čovjekovom okolišu održane u Štokholmu, Završnog akta sa Konferencije o sigurnosti i saradnji u Evropi (CSCE), Zaključnih dokumenata madridskih i bečkih sastanaka predstavnika država učesnica CSCE-a i regionalne strategije za zaštitu okoliša i racionalnih resursa u zemljama članica ECE za period do godine 2000. god. i nakon toga,

Svjesne uloge Ekonomske komisije UN za Evropu u promoviranju međunarodne saradnje za sprječavanje, kontrolu i smanjenje prekograničnog zagađenja vode i održivog korištenja prekograničnih voda, i u tom smislu podsjećajući na ECE Deklaraciju o politici sprječavanja i kontrole zagađenja vode, uključujući i prekogranično zagađenje, ECE Deklaraciju politike o racionalnom korištenju vode; ECE principima u pogledu saradnje u oblasti prekograničnih voda; ECE povelje o upravljanju podzemnom vodom, i Kodeksu ponašanja o zagađenju prekograničnih područja prilikom katastrofa,

Pozivajući se na odluke I (42) i I (44) usvojene od strane Evropske komisije za Evropu na četrdeset drugoj odnosno četrdeset četvrtoj sjednici i ishod Sastanka Konferencije CSCE o zaštiti okoliša (Sofija, Bugarska, 16. oktobra do 3. novembra 1989.),

Naglašavajući da će se saradnja među zemljama članicama u pogledu zaštite i korištenja prekograničnih voda vršiti prvenstveno kroz izradu sporazuma među zemljama koje graniče sa istim vodama, posebno gdje takvi sporazumi nisu još postignuti,

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1. DEFINICIJE

Za svrhe ove Konvencije,

1. "Prekogranične vode" znače sve površinske ili podzemne vode koje označavaju, prelaze ili su locirane na granicama između dvije i više država; gdje prekogranične vode teku direktno u more, ove prekogranične vode završavaju na pravoj liniji preko ušća svake od strana između tačaka na liniji gdje je voda niskog nivoa na njihovim obalama;
2. "Prekogranični uticaj" znači svaki značajniji negativni efekat na okoliš koji rezultira iz promjene stanja prekograničnih voda izazvane ljudskom aktivnošću, fizičkim porijeklom koji je lociran u cjelosti ili djelimično u okviru područja pod jurisdikcijom jedne strane, a u okviru područja pod jurisdikcijom druge strane. Takvi efekti na okoliš uključuju uticaje na ljudsko zdravlje i sigurnost, floru, faunu, tlo, zrak, vodu, klimu, okoliš i historijske spomenike ili druge fizičke objekte ili interakciju među ovim faktorima; također su uključeni uticaji na kulturno nasljeđe ili društveno-ekonomske uvjete kao rezultat promjena ovih faktora;
3. "Strana" znači, ukoliko se tekstom ne navede drugačije, Ugovornu stranu ove Konvencije;
4. "Obalne strane" znače strane koje graniče sa istim prekograničnim vodama;
5. "Zajedničko tijelo" znači svaka bilateralna ili multilateralna komisija ili drugo odgovarajuće institucionalno tijelo oformljeno u cilju saradnje između obalnih strana;

6. "Opasne supstance" znači supstance koje su toksične, karcinogene, mutagene, teratogene ili bio-akumulativne, posebno kada su one perzistentne;

7. "Najbolja raspoloživa tehnologija" (definicija je sadržana u Aneksu I ovoj Konvenciji).

DIO I. ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA SVE STRANE

Član 2. OPĆE ODREDBE

1. Strane će poduzeti sve odgovarajuće mjere da spriječe, kontroliraju i smanje svaki prekogranični uticaj.

2. Strane će, posebno, poduzeti sve odgovarajuće mjere:

a) Da spriječe, kontroliraju i smanje zagađenje voda izazvano ili će vjerovatno biti izazvano prekograničnim uticajem;

b) Da osiguraju da se prekogranične vode koriste sa ciljem ekološki zdravog i racionalnog upravljanja vodom, očuvanjem vodenih resursa i zaštitom okoliša;

c) Da osiguraju da se prekogranične vode koriste na razuman i pravedan način, uzimajući u obzir posebno njihov prekogranični karakter, u slučaju aktivnosti koji izazivaju ili će vjerovatno izazvati prekogranični uticaj;

d) Da osiguraju očuvanje i gdje je potrebno i obnavljanje ekološkog sistema.

3. Mjere za sprječavanje, kontrolu i smanjenje zagađenja voda moraju se poduzeti gdje je moguće na samom izvoru.

4. Ove mjere neće direktno niti indirektno rezultirati prijenosom zagađenja na druge dijelove okoliša.

5. U poduzimanju mjera pomenutih u stavovima 1. i 2. ovoga člana, strane će se rukovoditi slijedećim principima:

a) Princip opreza, po kojem se akcija izbjegavanja eventualnog prekograničnog uticaja oslobađanja opasnih supstanci ne smije odgađati na osnovu toga da naučno istraživanje nije u potpunosti dokazalo uzročnu vezu između ovih supstanci s jedne strane, i eventualnog prekograničnog uticaja s druge;

b) Princip zemalja zagađivača, po kojem troškove mjera za sprječavanje, kontrolu i smanjenje zagađenja snosi zagađivač;

c) Vodenim resursima će se upravljati tako da se zadovolje potrebe sadašnje generacije bez rizikovanja mogućnosti da buduće generacije zadovolje svoje vlastite potrebe.

6. Obalne strane će sarađivati na bazi jednakosti i reciprociteta, naročito kroz bilateralne i multilateralne sporazume, da bi se razvile harmonizirane politike, programi i strategije koje pokrivaju relevantne površine gravitacijskog područja, ili njihovih dijelova, s ciljem sprječavanja, kontrole i smanjenja prekograničnog uticaja i sa ciljem zaštite okoliša prekograničnih voda ili okoliša na koju utiču ove vode, uključujući i pomorsko područje.

7. Primjena ove Konvencije neće dovesti do pogoršanja okolnih uvjeta niti će dovesti do povećanog prekograničnog uticaja.

8. Odredbe ove Konvencije neće uticati na pravo Strana pojedinačno ili zajedno da usvoje i implementiraju oštrije mjere od ovih koje su utvrđene ovom Konvencijom.

Član 3.
SPRJEČAVANJE, KONTROLA I SMANJENJE

1. U cilju sprječavanja, kontrole i smanjenja prekograničnog uticaja, Strane će razviti, usvojiti, implementirati i, što je moguće više učiniti kompatibilnim relevantne zakonske, administrativne, ekonomske, finansijske i tehničke mjere kako bi se osiguralo, između ostalog, da se:

- a) emisija zagađivača spriječi, kontrolira i smanji na samom izvoru kroz primjenu, inter alia, tehnologije sa niskim ili nikakvim otpadnim tvarima;
- b) zaštite prekogranične vode od zagađenja od "tačkastog" izvora preko prijevremenog izdavanja licenci o ispuštanju otpadnih voda od strane nadležnih državnih organa, kao i da se ovlašteni ispusti prate i kontroliraju;
- c) Granice za ispuštanje otpadnih voda navedene u dozvolama baziraju na najboljoj raspoloživoj tehnologiji za ispuštanje opasnih supstanci;
- d) Nametnu još strožiji zahtjevi, koji čak dovode do zabrane u pojedinačnim slučajevima, kada to zahtijeva kvalitet prijemne vode ili ekosistem;
- e) Primjenjuje bar biološka obrada ili ekvivalentni procesi na gradske otpadne vode gdje je potreban pristup korak po korak,
- f) Poduzimaju odgovarajuće mjere kao što je primjena najbolje raspoložive tehnologije da bi se smanjili hranjivi inputi iz industrijskih i gradskih izvora,
- g) Razvijaju odgovarajuće mjere i najbolje prakse za zaštitu okoliša i realiziraju u cilju smanjenja inputa nutrienata i opasnih supstanci iz difuznih izvora, posebno gdje su glavni izvori iz poljoprivrede (smjernice za razvoj najboljih praksi za zaštitu okoliša date su u Aneksu II ove Konvencije);
- h) Primjenjuje ocjena uticaja na okoliš i druga sredstva ocjenjivanja;
- i) Promovira održivo upravljanje vodenim resursima, uključujući primjenu pristupa ekosistemima;
- j) Razvija planiranje nepredviđenih pozicija;
- k) Poduzimaju dodatne konkretne mjere za sprječavanje zagađenja podzemnih voda;
- l) Svodi na minimum rizik zagađenja izazvanog nesretnim slučajem.

2. U tom cilju, svaka Strana će postaviti granične linije za emisiju ispusta iz "tačkastog" izvora u površinske vode na bazi najbolje raspoložive tehnologije, koji se konkretno primjenjuju na pojedine industrijske sektore ili industrije iz koje potiču opasne supstance. Odgovarajuće mjere pomenute u stavu 1. ovoga člana za sprječavanje, kontrolu i smanjenje inputa opasnih supstanci iz "tačkastog" izvora i iz difuznih izvora u vode, mogu između ostalog, uključivati ukupnu ili parcijalnu zabranu proizvodnje ili korištenja ovih supstanci. Moraju se uzeti u obzir i postojeće liste ovih industrijskih sektora ili industrija i takvih opasnih supstanci u međunarodnim konvencijama ili propisima, koji su primjenjivi u području obuhvaćenom ovom Konvencijom.

3. Osim toga, svaka strana će definirati gdje to odgovara, ciljeve za postizanje kvaliteta vode i usvojiti kriterije za kvalitet vode u svrhu sprječavanja, kontrole i smanjenja prekograničnog uticaja. Opće smjernice za razvoj ovakvih ciljeva i kriterija date su u Aneksu III ovoj Konvenciji. Ako bude potrebno, strane će nastojati da ažuriraju ovaj Aneks.

Član 4.
PRAĆENJE

Strane će utvrditi programe za praćenje stanja na prekograničnim vodama.

Član 5.
ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Strane će saradivati u provođenju istraživanja i u razvoju efektivnih tehnika za sprječavanje, kontrolu i smanjenje prekograničnog uticaja. U tom cilju, strane će na bilateralnoj odnosno multilateralnoj osnovi, uzimajući u obzir istraživačke aktivnosti koje se odvijale u relevantnim međunarodnim forumima, nastojati da iniciraju ili intenziviraju konkretne istraživačke programe, gdje je potrebno, usmjerene, između ostalog na:

- a) Metode za ocjenu toksičnosti opasnih supstanci i štetnih zagađivača;
- b) Bolje znanje o nastajanju, distribuciji i uticajima na okoliš zagađivača i uključenim procesima;
- c) Razvoj i primjena za okoliš zdrave tehnologije, proizvodnje i modela potrošnje;
- d) Postepeno ukidanje odnosno zamjena supstanci koje će vjerovatno imati prekogranični uticaj;
- e) Metodi odlaganja opasnih supstanci neškodljivih za okoliš;
- f) Specijalni metodi za poboljšanje stanja prekograničnih voda;
- g) Razvoj neškodljivih za okoliš građevinskih radova na vodoobjektima i tehnika za regulaciju vode;
- h) Fizička i finansijska ocjena štete nastale od prekograničnih štetnih uticaja.

Rezultati ovih istraživačkih programa moraju se razmijeniti među stranama u skladu sa članom 6. ove Konvencije.

Član 6.
RAZMJENA INFORMACIJA

Strane će osigurati najširu razmjenu informacija što je prije moguće o pitanjima koje tretiraju odredbe ove Konvencije.

Član 7.
ODGOVORNOST I OBAVEZA

Strane će podržavati odgovarajuće međunarodne napore da se izrade pravila, kriteriji i procedure iz oblasti odgovornosti i obaveza.

Član 8.
ZAŠTITA INFORMACIJA

Odredbe ove Konvencije neće uticati na prava ili obaveze Strana u skladu sa njihovim državnim zakonskim sistemima i važećim nadnacionalnim propisima za zaštitu informacija koje se odnose na industrijske i komercijalne tajne, uključujući intelektualnu imovinu ili nacionalnu sigurnost.

DIO II. ODREDBE KOJE SE ODNOSU NA OBALNE STRANE

Član 9.

BILATERALNA I MULTILATERALNA SARADNJA

1. Obalne strane će na bazi jednakosti i reciprociteta zaključiti bilateralne i multilateralne sporazume ili druge aranžmane ukoliko ovi ne postoje ili će prilagoditi postojeće kada je potrebno da se eliminiraju suprotnosti sa osnovnim principima ove Konvencije kako bi se definirali njihovi uzajamni odnosi i ponašanje u pogledu sprječavanja, kontrole i smanjenja prekograničnog uticaja. Obalne strane će specificirati gravitaciono područje, ili njegov dio ili dijelove, pod uvjetom da saraduju jedna s drugom. Ovi sporazumi ili aranžmani tretirat će pitanja iz ove Konvencije, kao i sva druga pitanja u kojima obalne strane možda smatraju potrebnim da saraduju.

2. Sporazumi ili aranžmani spomenuti u stavu 1. ovoga člana predviđjet će osnivanje zajedničkih tijela. Zadaci ovih zajedničkih tijela, između ostalog, i bez štete po relevantne postojeće sporazume ili aranžmane, bit će slijedeći:

a) Sakupljati, kompilirati i vrjednovati podatke u cilju identificiranja izvora zagađivača koji vjerovatno mogu izazvati prekogranične efekte;

b) Izraditi zajedničke programe praćenja kvaliteta i kvantiteta vode;

c) Sastaviti listu i razmjenjivati informacije o izvorima zagađenja pomenutim u stavu 2. (a) ovog člana;

d) Razraditi granice emisije za otpadne vode i procijeniti efektivnost programa kontrole;

e) Razraditi zajedničke ciljeve i kriterije o kvalitetu vode, s obzirom na odredbe člana 3., stav 3. ove Konvencije, i predložiti relevantne mjere za održavanje i gdje je potrebno, poboljšati postojeći kvalitet vode;

f) Razvijati zajedničke akcione programe za smanjenje količine zagađenja iz tačkastih izvora (naprimjer komunalnih i industrijskih) i iz difuznih izvora (posebno poljoprivrednih);

g) Utvrditi postupak upozorenja i alarmiranja;

h) Služiti kao forum za razmjenu informacija o postojećim i planiranim korištenjima vode i odgovarajućih instalacija koji vjerovatno mogu izazvati prekogranični efekat;

i) Promovirati saradnju i razmjenu informacija o najboljoj raspoloživoj tehnologiji u skladu sa odredbama člana 13. ove Konvencije, kao i podsticati saradnju u naučno-istraživačkim programima;

j) Učestvovati u implementaciji ocjena okolinskog uticaja koji se odnosi na prekogranične vode, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim propisima.

3. U slučajevima kada je obalna država koja je strana ove Konvencije, direktno i značajno pogođena prekograničnim uticajima, obalne strane mogu, ako se svi u tome saglase, pozvati tu obalnu državu da se uključi na odgovarajući način u aktivnosti multilateralnih zajedničkih tijela koja oforme strane koje imaju obalu na tim prekograničnim vodama.

4. Zajednička tijela prema ovoj Konvenciji pozvat će zajednička tijela koja oforme obalne države za zaštitu pomorskog okoliša direktno pogođene prekograničnim efektom da saraduju kako bi harmonizirali svoj rad i spriječili, kontrolirali i smanjili prekogranični uticaj.

5. Kada dva ili više zajedničkih tijela postoje u istom gravitacionom području, oni će nastojati da koordiniraju svoje aktivnosti, kako bi pojačali sprječavanje, kontrolu i smanjenje prekograničnog uticaja u okviru toga gravitacionog područja.

Član 10.
KONSULTACIJE

Konsultacije će se održavati između obalnih strana na bazi reciprociteta, u dobroj namjeri i dobrosusjedskom odnosu, na zahtjev bilo koje od ovih strana. Ove konsultacije će imati za cilj saradnju u pogledu pitanja koje tretiraju odredbe ove Konvencije. Sve takve konsultacije će voditi zajedničko tijelo oformljeno na osnovu člana 9. ove Konvencije gdje nijedno ne postoji.

Član 11.
ZAJEDNIČKO PRAĆENJE I OCJENA

1. U okviru opće saradnje pomenute u članu 9. ove Konvencije ili specijalnih aranžmana, obalne strane će donijeti i realizirati zajedničke programe za praćenje stanja prekograničnih voda, uključujući poplave ili ledene lavine, kao i prekogranični uticaj.
2. Obalne strane će se saglasiti o parametrima zagađenja i zagađivačima čije će se ispuštene materije i njihova koncentracija u prekograničnim vodama redovno pratiti.
3. Obalne strane će u redovnim vremenskim intervalima vršiti zajedničke ili koordinirane ocjene stanja prekograničnih voda i efektivnosti mjera poduzetih za sprječavanje, kontrolu i smanjenje prekograničnog uticaja. Rezultati ovih ocjena bit će raspoloživi javnosti u skladu sa odredbama iz člana 16. ove Konvencije.
4. Za ove svrhe, obalne strane će ujednačiti pravila za uspostavljanje i funkcioniranje programa praćenja, sistema mjerenja, uređaja, analitičkih tehnika, obrade podataka i postupka vrjednovanja, i metode za registriranje ispuštenih zagađivača.

Član 12.
ZAJEDNIČKO ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

U okviru opće saradnje spomenute u članu 9. ove Konvencije, ili specijalnih aranžmana, Obalne strane će poduzeti konkretne istraživačke i razvojne aktivnosti kao pomoć u postizanju i održavanju ciljeva i kriterija za kvalitet vode koji su se sporazumjeli da postave i usvoje.

Član 13.
RAZMJENA INFORMACIJA IZMEĐU OBALNIH STRANA

1. Obalne strane će u okviru relevantnih sporazuma ili drugih aranžmana u skladu sa članom 9. ove Konvencije, razmjenjivati opravdano raspoložive podatke, između ostalog, o:
 - a) Okolinskim uvjetima prekograničnih voda;
 - b) Iskustvu stečenom u primjeni i radu najbolje raspoložive tehnologije i rezultatima istraživanja i razvoja;
 - c) Podacima o emisiji i praćenju;
 - d) Mjerama koje su poduzete i planirane da se poduzmu radi sprječavanja kontrole i smanjenja prekograničnog uticaja;
 - e) Dozvolama ili propisima za ispuštanje otpadnih voda koje izdaje nadležni organ ili odgovarajuće tijelo.
2. U cilju usaglašavanja graničnih vrijednosti emisije zagađivača, obalne strane će otpočeti razmjenu informacija o njihovim državnim propisima.

3. Ako jedna obalna strana traži od druge obalne strane da dostavi podatke ili informacije koje nisu raspoložive, prva strana će nastojati da udovolji zahtjevu druge, ali ona može da uvjeti svoje usaglašavanje plaćanjem od strane druge obalne strane realnih troškova za sakupljanje i gdje to odgovara, obradu ovih podataka ili informacija.

4. Za svrhe implementacije ove Konvencije, Obalne strane će olakšati razmjenu najbolje raspoložive tehnologije, posebno kroz promoviranje: komercijalne razmjene raspoložive tehnologije; direktnih idustrijskih kontakata i saradnje uključujući zajednička ulaganja, razmjene informacija i iskustva; i tehničke pomoći. Obalne strane će također poduzeti aktivnosti na organizaciji zajedničkih programa usavršavanja/obuke i organizaciji relevantnih seminara i sastanaka.

Član 14.

SISTEMI UPOZORENJA I ALARMA

Obalne strane će bez odlaganja informirati jedna drugu o bilo kojoj kritičnoj situaciji koja može imati prekogranični uticaj. Obalne strane će uspostaviti gdje je odgovarajuće, i pokrenuti koordiniranu ili zajedničku komunikaciju, sistem upozorenja i alarma s ciljem dobivanja i prijenosa informacija. Ovi sistemi će funkcionirati na bazi kompatibilnog prijenosa podataka i postupaka tretmana i olakšica koje će se dogovoriti između obalnih strana. Obalne strane će informirati jedna drugu o nadležnim organima i kontakt osobama imenovanim za tu svrhu.

Član 15.

UZAJAMNA POMOĆ

1. Ako nastane kritična situacija, obalne strane će pružiti na zahtjev uzajamnu pomoć, prema procedurama koje će se utvrditi u skladu sa stavom 2. ovog člana.

2. Obalne strane će razraditi i dogovoriti procedure za uzajamnu pomoć ističući, između ostalog slijedeća pitanja:

a) Usmjeravanje, kontrola, koordinacija i nadzor nad pomoći.

b) Lokalni objekti i usluge koje će pružiti strane koje traže pomoć, uključujući, gdje je potrebno, olakšavanje formalnost na graničnom prijelazu;

c) Aranžmani za obeštećenje, nadoknadu i kompenzaciju strani koja pruža pomoć odnosno njenom osoblju, kao i za tranzit kroz teritorije trećih strana, ako je potrebno;

d) Metodi isplate za usluge pomoći.

Član 16.

JAVNE INFORMACIJE

1. Obalne strane će osigurati da informacije o uvjetima na prekograničnim vodama, mjere poduzete ili planirane da se poduzmu za sprječavanje, kontrolu i smanjanje prekograničnog uticaja, i efektivnost ovih mjera, budu objavljeni za javnost. U tu svrhu, obalne strane će osigurati da slijedeće informacije budu javno objavljene:

a) Ciljevi - kvalitet vode,

b) Dozvole koje su izdate i uvjeti koje treba ispuniti

c) Rezultati uzorkovanja vode i pritoka izvršenog za svrhe praćenja i ocjene, kao i rezultati provjere saglasnosti sa ciljevima o kvalitetu vode ili uvjeta za dozvole.

2. Obalne strane će osigurati da ove informacije budu na raspolaganju javnosti u svako razumno doba za besplatnu kontrolu, i omogućit će članovima društva razumne olakšice za dobijanje kopija ovakvih informacija od Obalnih strana uz plaćanje razumnih troškova.

DIO III. INSTITUCIONALNE I KONAČNE ODREDBE

Član 17. SASTANAK STRANA

1. Prvi sastanak strana će se sazvati najkasnije jednu godinu nakon datuma stupanja na snagu ove Konvencije. Nakon toga, redovni sastanci će se održavati svake tri godine, ili u kraćim intervalima kako je Pravilnikom utvrđeno. Vanredni sastanak se održava ako to Strane odluče u toku redovnog sastanka ili na pismeni zahtjev bilo koje Strane, pod uvjetom da u roku od šest mjeseci nakon saopćenja o tome svim Stranama, navedeni zahtjev ima podršku od najmanje jedne trećine Strana.

2. Na sastancima Strane će držati pod stalnom kontrolom realizaciju ove Konvencije, i imajući ovaj cilj na umu će:

a) Vršiti kontrolu politika i metodološke pristupe zaštite i korištenja prekograničnih voda dotičnih Strana s ciljem daljeg unaprjeđenja zaštite i korištenja prekograničnih voda;

b) Razmjenjivati informacije u pogledu iskustva stečenog u zaključivanju i realizaciji bilateralnih i multilateralnih sporazuma ili drugih aranžmana u pogledu zaštite i korištenja prekograničnih voda u kojima je jedna ili više strana potpisnica odnosno potpisnice.

c) Potražiti, gdje odgovara, usluge relevantnih ECE tijela kao i drugih kompetentnih međunarodnih tijela i dotičnih odbora koji u svim aspektima odgovaraju postizanju ciljeva ove Konvencije;

d) Na prvom sastanku, razmatrati i konsenzusom usvojiti Pravilnik za svoje sastanke.

e) Razmatrati i usvojiti prijedloge za amandmane na ovu Konvenciju;

f) Razmotriti i poduzeti sve naknadne akcije koje mogu biti potrebne za postizanje ciljeva ove Konvencije.

Član 18. PRAVO GLASA

1. Osim kako je navedeno u stavu 2. ovog člana, svaka Strana potpisnice ove Konvencije imat će jedan glas.

2. Regionalne organizacije ekonomske integracije, u pitanjima iz okvira njihove nadležnosti, ostvarivat će svoja prava da glasaju s brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su Strane potpisnice ove Konvencije. Ove organizacije neće ostvarivati svoje pravo glasa ako njihove države članice ostvare svoja, i obratno.

Član 19. SEKRETARIJAT

Izvršni sekretar Ekonomske komisije za Evropu vršit će slijedeće funkcije sekretarijata:

(a) Sazivanje i pripremanje sastanaka Strana;

(b) Prenošnje Stranama izvještaja i drugih informacija zaprimljenih u skladu sa odredbama ove Konvencije;

(c) Obavljanje svih drugih funkcija koje odrede Strane.

Član 20.
ANEKSI

Aneksi ovoj Konvenciji činit će njen sastavni dio.

Član 21.
AMANDMANI NA KONVENCIJU

1. Svaka Strana može predložiti amandmane na ovu Konvenciju.
2. Prijedlozi za amandmane na ovu Konvenciju će se razmatrati na sastanku Strana.
3. Tekst svakog predloženog amandmana na ovu Konvenciju će se dostaviti pismeno izvršnom sekretaru Ekonomske komisije za Evropu, koji će ga saopćiti svim Stranama najmanje devedeset dana prije sastanka na kojem će prijedlog biti dat na usvajanje.
4. Amandman na ovu Konvenciju se usvaja konsenzusom predstavnika Strana u ovoj Konvenciji koji prisustvuju sastanku Strana, i stupit će na snagu za Strane u Konvenciji koje su ga prihvatile devedesetog dana nakon datuma kada su dvije trećine ovih Strana deponirale kod Depozitara svoje instrumente o prihvatanju amandmana. Amandman će stupiti na snagu za svaku od Strana devedesetog dana od datuma kada ta Strana deponira svoj instrument o prihvatanju amandmana.

Član 22.
RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Ako nastane spor između dvije ili više Strana o tumačenju ili primjeni ove Konvencije, oni će tražiti rješenje putem pregovora ili na neki drugi način rješavanja spora prihvatljivog za strane u sporu.
2. Kod potpisivanja, ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovoj Konvenciji, ili u bilo koje vrijeme nakon toga, jedna od Strana može izjaviti pismenim putem Depozitaru da, za spor koji nije riješen u skladu sa stavom 1. ovog člana, ona prihvata jedan ili oba od slijedećih sredstava rješavanja spora kao obavezno u odnosu na svaku Stranu koja prihvata istu obavezu:
 - a) Podnošenje spora Međunarodnom sudu pravde,
 - b) Arbitraža u skladu sa procedurom izloženom u aneksu IV.
3. Ako su strane u sporu prihvatile oba načina rješavanja spora iz stava 2. ovog člana, spor se može podnijeti samo Međunarodnom sudu pravde, ukoliko se strane ne dogovore drugačije.

Član 23.
POTPISIVANJE KONVENCIJE

Ova Konvencija ostaje otvorena za potpisivanje u Helsinkiju od 17. do 18. marta 1992. zaključno, a nakon toga u Štabu Ujedinjenih nacija u New Yorku do 18. septembra 1992. od strane država članica Evropske komisije za Evropu, kao i država koja imaju status konsultanta pri Evropskoj komisiji za Evropu prema stavu 8. Rezolucije 36. (IV) Ekonomskog i društvenog vijeća od 28. marta 1947. i od regionalnih organizacija za ekonomsku integraciju od strane suverenih država članica Ekonomske komisije za Evropu na koju su njene države članice prenijele nadležnost o pitanjima koja tretira ova Konvencija, uključujući i nadležnost da zaključi i međudržavne ugovore u pogledu ovih pitanja.

Član 24.
DEPOZITAR

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija djelovat će kao Depozitar ove Konvencije.

Član 25.

RATIFIKACIJA, PRIHVATANJE, ODOBRENJE I PRISTUPANJE

1. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju od strane država potpisnica i regionalnih organizacija za ekonomsku integraciju.
2. Ova Konvencija ostaje otvorena za pristupanje od strane država i organizacija koje se spominju u članu 23.
3. Svaka organizacija koja se spominje u članu 23 i koja postaje Strana potpisnica ove Konvencije, a da nijedna od njenih država članica nije Strana u Konvenciji, bit će obavezna po svim obavezama iz ove Konvencije. U ovim slučajevima, organizacija i države članice neće imati pravo da istovremeno ostvaruju svoja prava po ovoj Konvenciji.
4. U svojim instrumentima ratifikacije, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, regionalne organizacije za ekonomsku integraciju koje se spominju u članu 23. dat će izjavu o svojoj nadležnosti u odnosu na pitanja koja tretira ova Konvencija. Ove organizacije će također informirati Depozitara o svakoj bitnoj izmjeni u smislu njihove nadležnosti.

Član 26.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ova Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana od datuma deponiranja šesnaestog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju.
2. Za svrhe stava 1. ovog člana, svaki instrument deponiran od strane regionalne organizacije za ekonomsku integraciju neće se računati kao dodatni na instrumente koje su deponirale države članice ove organizacije.
3. Za svaku državu ili organizaciju spomenutu u članu 23. koja ratificira, prihvati ili odobri ovu Konvenciju ili pristupi njoj nakon depozita šesnaestog instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, Konvencija će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma o depozitu instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju od strane te države ili organizacije.

Član 27.

ODUSTAJANJE OD KONVENCIJE

U svako doba nakon tri godine od datuma na koji je ova Konvencija stupila na snagu u odnosu na neku Stranu, ta Strana može da odustane od ove Konvencije uz davanje odgovarajuće pismene obavijesti Depozitaru. Svako takvo povlačenje će stupiti na snagu devedesetog dana nakon datuma prijema kod Depozitara.

Član 28.

AUTENTIČNI TEKSTOVI

Original ove Konvencije, čije su verzije na engleskom, francuskom i ruskom jeziku jednako autentične, bit će deponirane kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

U POTVRDU GORE NAVEDENOG, nižepotpisani, koji su uredno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovu Konvenciju.

U Helsinkiu, dana sedamnaestog marta hiljadu devet stotina i devedeset druge godine.

ANEKS I

DEFINICIJA TERMINA "NAJBOLJA RASPOLOŽIVA TEHNOLOGIJA "

1. Termin "najbolja raspoloživa tehnologija" se koristi u značenju najnovija faza razvoja procesa, opreme ili metoda rada koji označavaju praktičnu podesnost specijalne mjere za ograničenje ispusta, emisija i otpada. U određivanju da li komplet procesa, oprema i metoda rada čini najbolju raspoloživu tehnologiju u općem ili pojedinačnom slučaju, posebna pažnja se poklanja slijedećem:

- a) Uporedivim procesima, opremi ili metodima rada koji su nedavno uspješno ispitani;
- b) Tehnološki pomaci i promjene u konkretnom znanju i shvatanju;
- c) Ekonomska izvodljivost takve tehnologije;
- d) Vremenske granice za instalaciju i novih i postojećih postrojenja;
- e) Priroda i volumen ispusta i otpada;
- f) Tehnologija malog i nikakvog otpada

2. Prema tome, slijedi da će "najbolja raspoloživa tehnologija" za konkretan proces promijeniti vremenom u svjetlu tehnoloških pomaka, ekonomskih i socijalnih faktora, kao i u svjetlu promjena u naučnim saznanjima i shvatanju.

ANEKS II

SMJERNICE ZA RAZVIJANJE NAJBOLJE PRAKSE ZA OKOLIŠ

1. Pri izboru pojedinačnih slučajeva najprikladnija kombinacija mjera koja može da predstavlja najbolju praksu za okoliš, potrebno je razmotriti slijedeći stepenovan izbor mjera:

- a) Sticanje informacija i edukacija za javnost i korisnike o posljedicama po okoliš izbora posebnih aktivnosti i proizvoda, njihovog korištenja i konačnog odlaganja;
- b) Razvoj i primjena kodova dobre prakse za okoliš koja pokriva sve aspekte trajanja proizvoda;
- c) Natpisi kojim se obavještavaju korisnici o rizicima po okoliš vezano za proizvod, njegovo korištenje i konačno odlaganje;
- d) Sistem sakupljanja i odlaganja koji su na raspolaganju javnosti;
- e) Recikliranje, obnavljanje i ponovno korištenje;
- f) Primjena ekonomskih instrumenata na aktivnosti, proizvode ili grupe proizvoda;
- g) Sistem certificiranja, koji uključuje i niz ograničenja ili zabranu.

2. Prilikom utvrđivanja koja kombinacija mjera čini najbolje prakse za okoliš, uopće ili u pojedinačnim slučajevima, posebnu pažnju treba posvetiti:

- a) Riziku za okoliš:
 - (i) od proizvoda
 - (ii) proizvodnje proizvoda;
 - (iii) korištenja proizvoda;
 - (iv) konačnog odlaganja proizvoda;
- b) Zamjeni manje zagađujućim procesima ili supstancama;
- c) Razmjerama korištenja;
- d) Potencijalnoj koristi ili štetama za okoliš od zamjenskih materijala ili aktivnosti;
- e) Napredovanje i promjene u naučnim saznanjima i shvatanju;
- f) Vremenske granice za realizaciju;
- g) Socijalne i ekonomske implikacije.

3. Prema tome, slijedi da će najbolje prakse za okoliš konkretnog izvora promijeniti vremenom u svjetlu tehnoloških pomaka, ekonomskih i socijalnih faktora, kao i u svjetlu promjena u naučnim saznanjima i shvatanju.

ANEKS III

SMJERNICE ZA RAZVOJ CILJEVA I KRITERIJA ZA KVALITET VODE

Ciljevi za kvalitet vode i kriteriji su:

- a) Uzeti u obzir cilj održavanja i kada je potrebno poboljšati postojeći kvalitet vode;
- b) Težiti ka smanjenju prosječne količine zagađenja (posebno kod opasnih supstanci) do izvjesnog stepena u okviru datog vremenskog perioda;
- c) Uzeti u obzir konkretne zahtjeve za kvalitetom vode (sirova voda za piće, irigaciju itd.);
- d) Uzeti u obzir specifične zahtjeve u pogledu osjetljivih i posebno zaštićenih voda i njihovi okoliši, napr.: jezera i podzemni resursi;
- e) Bazirati se na primjeni metoda ekološke klasifikacije i kemijskih indeksa za srednjoročnu i dugoročnu kontrolu održavanja kvaliteta vode i poboljšanje;
- f) Uzeti u obzir stepen do kojeg su ciljevi dostignuti i dodatne zaštitne mjere, na bazi granica emisije, koja se može zahtijevati u pojedinačnim slučajevima.

ANEKS IV

ARBITRAŽA

1. U slučaju da se spor podnese arbitraži prema članu 22., stava 2. ove Konvencije, jedna strana ili više strana će obavijestiti sekretara o predmetu arbitraže i naznačiti, posebno, članove ove Konvencije čije je tumačenje ili primjena u pitanju. Sekretarijat će uputiti informacije zaprimljene svim Stranama.
2. Arbitražni sud sačinjava tri člana. Ali strana ili strane koja je ili koje su uložile žalbu na spor će imenovati arbitra, a tako imenovana dva arbitra će izabrati trećeg arbitra zajedničkim sporazumom, i ovaj će arbitar biti predsjednik arbitražnog suda. Ovaj neće biti državljanin ni jedne od država - strana u sporu, niti će imati svoje uobičajeno sjedište na teritoriji jednog od ovih strana, niti će biti uposlenik ni jedne od ovih strana, niti će biti vezan s ovim slučajem ni u kakvoj drugoj funkciji.
3. Ako predsjednik arbitražnog suda nije označio u roku od dva mjeseca od imenovanja drugog arbitra, izvršni sekretar Ekonomske komisije za Evropu će, na zahtjev jedne od strana u sporu, izabrati predsjednika u narednom dvomjesečnom periodu.
4. Ako jedna od strana u sporu ne imenuje arbitra u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva, druga strana može o tome informirati izvršnog sekretara Ekonomske komisije za Evropu, koji će imenovati predsjednika arbitražnog suda u narednom dvomjesečnom periodu. Nakon imenovanja predsjednik arbitražnog suda će zatražiti od strane koja nije imenovala arbitra da to uradi u roku od dva mjeseca. Ako to ne uradi u navedenom periodu, predsjednik će o tome informirati izvršnog sekretara Ekonomske komisije za Evropu, koji će izvršiti ovo imenovanje u narednom periodu od dva mjeseca.
5. Arbitražni sud će donijeti odluke u skladu sa međunarodnim pravom i odredbama ove Konvencije.
6. Svaki arbitražni sud konstituiran po odredbama izloženim u ovom aneksu će izraditi svoj Pravilnik.
7. Odluke arbitražnog tribunala, i o postupku i o biti spora bit će donesene većinom glasova svojih članova.
8. Sud može donijeti sve odgovarajuće mjere da utvrdi činjenice.
9. Strane u sporu će olakšati rad arbitražnog suda i posebno, koristeći sva sredstva koja ima na raspolaganju, će:
 - a) Dostaviti sudu ti sva relevantna dokumenta, sredstva i informacije;
 - b) Omogućiti sudu kada je to potrebno, da pozove svjedoke ili eksperte i da prihvati njihov dokaz.
10. Strane i arbitri će zaštititi povjerljivost svih informacija koje zaprimi u povjerenju tokom postupka arbitražnog suda.
11. Arbitražni sud može, na zahtjev jedne od strana, preporučiti prijelazne mjere zaštite.
12. Ako se jedna od strana u sporu ne pojavi pred arbitražnim sudom ili ne odbrani svoj slučaj, druga strana može zatražiti od suda na nastavi postupak i da donese svoju konačnu odluku. Odsustvo jedne strane ili propust strane da odbrani svoj slučaj neće činiti zapreku u postupku.
13. Arbitražni sud može saslušati i odrediti protu-tužbe koje nastaju direktno iz predmeta spora.
14. Ukoliko arbitražni sud ne odredi drugačije zbog posebnih okolnosti slučaja, troškovi suda, uključujući i nagradu njegovih članova, snosit će strane u sporu u jednakim dijelovima. Sud će praviti evidenciju o svim troškovima i dostaviti će konačni izvještaj o tome dotičnim stranama.

15. Svaka strana ove Konvencije koja ima interes pravne prirode u predmetu spora, i koja može biti pogođena odlukom u ovom slučaju, može intervenirati u postupku uz pristanak suda.

16. Arbitražni sud će donijeti svoju odluku u roku od pet mjeseci od datuma kojeg je on uspostavljen, ukoliko ne utvrdi da je potrebno da produži rok za period koji ne može prijeći pet mjeseci.

17. Odluka arbitražnog suda će biti popraćena obrazloženjem. Ona će biti konačna i obavezujuća za sve strane u sporu. Arbitražni sud dostavlja Odluku stranama u sporu i sekretarijatu. Sekretarijat će uputiti zaprimljene informacije svim stranama ove Konvencije.

18. Svaki spor koji može nastati između strana vezano za tumačenje ili izvršenje odluke može dostaviti bilo koja strana arbitražnom sudu koji je donio tu Odluku, i ako se ne može do istog doći, nekom drugom arbitražnom sudu koji će se konstituirati u ovu svrhu na isti način kako je konstituiran i prvi arbitražni sud.

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-011-2157-21/09
12. augusta 2009. godine
Sarajevo
